

Un acte d'amor

L'autor de *La dona a 1000°*, l'islandès Hallgrímur Helgason, explica en les últimes pàgines del llibre el procés vital i literari que va seguir a l'hora d'elaborar una obra que, un cop acabada, un cop llegida, es pot qualificar d'acte d'amor. I com que pràcticament tot el que té a veure amb l'amor està amarat d'una certa complexitat –per més aparent que sigui–, també aquesta novel·la presenta al lector la densitat oculta que s'exigeix als textos que aspiren a ser alguna cosa més que un fruit efímer de les modes i de les escumes dels temps.

La primera nota positiva que es pot atribuir a *La dona a 1000°* és que, tot i haver estat redactada per un escriptor islandès, no arriba al públic lector amb l'etiqueta de novel·la negra i que a ell no se'l qualifica de rei, d'emperador o de sobirà o del que sigui del gènere. Només per això, ja val la pena mirar-se aquesta crònica amb els ulls de la bondat. Mirar-se-la i, de fet, llegir-se-la perquè no es tindrà la sensació que s'ha estat perdent el temps de manera miserable.

La línia principal del text gaudeix dels avantatges de la senzillesa espaordidora: una dona d'edat sap que els seus últims dies s'acosten i, a la seva manera, repassa la seva vida.

La nuesa desproveïda de garlandes de l'argument és percebuda com a real malgrat ser del tot fictícia: és per això que cal reconèixer el mèrit de l'autor: hi posa de tot, a *La dona a 1000°*, sense enfarregar qui la llegeix.

El text reflexiona sobre la mort i és per això que reflexiona sobre la vida. Parla de la vida

com a concepte i parla de la vida com a realitat. Parla de com es pot viure, però també parla de com es viu. Lloa les grandeses ideals i glossa les misèries quotidianes. Fa volar els sentiments i els aterra a cops de realitat. I no

aconsegueix amagar l'afecte que sent l'autor envers la dona que va descobrir i que va transformar en personatge malgrat que, si se li ha de fer cas, ja la tenia, aquesta condició.

A través de la dona que va conèixer de manera fortuïta –o a causa d'ella–, Helgason parla de la dona com a concepte. I de les dones com a realitat. I de la seva lluita en un món absurd fet per homes i per a homes. I se'n surt: l'autor descriu, relata, explica... però no pontifica.

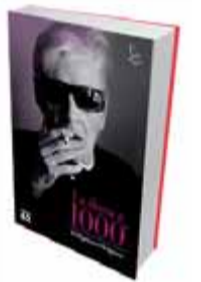
La proposta de *La dona a 1000°*, però, va més enllà, més endins, perquè quan explica la història de la protagonista, la Herra, explica també la història d'Islàndia, que es va constituir en república independent el juny del 1944 després d'un referèndum de quatre dies de durada.

La vida atrotinada de la Herra i la vida atrotinada d'Islàndia –un poble que va dependre de Noruega i de Dinamarca fins que no es va proclamar com a Estat– mantenen processos paral·lels en les pàgines d'aquesta novel·la: es fa difícil no detectar en les referències amb què l'autor avalua la història de la seva pàtria els punts de rancúnia endolcida per l'afecte que només sorgeixen quan allò que s'estima decep.

I tot això queda emmarcat en la història d'una Europa convulsa que avança a cop de crits pel camí de la irracionalitat.

A l'hora de conjuminar el fons i la forma, Helgason se'n surt amb destresa amb el recurs a la contemporaneïtat: la protagonista viu els últims compassos de la seva vida a través d'Internet –viu si s'admet que la vida virtual a les xarxes socials és una manera de viure: sobre aquest fet, hi ha opinions per a tots els gustos– i l'autor s'empara en la dinàmica espasmòdica que imposten els rituals de la navegació a través de la pantalla: episodis curts que fan saltirons en el temps i en els temes a què fan referència. Així, per acumulació, *La dona a 1000°* acaba sent un calidoscopi excel·lent amb què cadascú que la llegeixi podrà conformar la imatge que li sigui més plaent. *

Hallgrímur Helgason és un autor islandès que ara ens arriba en traducció al català ARXIU

LA DONA A 1000°,
Hallgrímur
Helgason
Traducció:
Maria Llopis
Editorial:
Edicions 62
Barcelona, 2013
Pàgines: 583
Preu: 22,90 euros

Amor en paisatge de mort

¿Què passarà quan al nostre planeta no hi haurà espai per enterrar els morts? És la incògnita que planteja Gerard Guix (Vic, 1975) en un relat que no podia tenir un escenari i uns protagonistes més idonis: un cementiri virtual; Isobel, una filla que vol enterrar la seva mare, i Travis, un enterramorts que no acaba de digerir la normativa d'un món que prohibeix i persegueix la seva feina. Tot en un futur proper on la natura es regeix per lleis generades per la tecnologia virtual per tal de despoblar el planeta.

La protagonista recorda la mort del seu pare, un suïcida per obeir una llei “que es basa en les idees que el Führer I havia predicat a mitjan segle XX i que, segles més tard, el

nostre govern autoritari ens intenta convèncer que són idees revolucionàries i ell un visionari, un màrtir i un heroi”. El sacrifici patern va permetre a la família visitar la cripta del difunt en un cementiri virtual, amb tota mena d'accessoris de record de la víctima, incloent-hi un muntatge en què es podia parlar amb ell i sentir “l'olor de la persona estimada”. La mare no va pair mai aquesta vexació i va suplicar a la filla que ella fos soterrada en un cementiri, i no incinerada dos dies després com mana la normativa vigent.

Aquest punt de partida permet a Guix bastir un relat de ciència-ficció en l'escenari asfixiant d'un fossar i amb els esforços sobrehumans de la protagonista per complir la petició materna. La fermesa d'Isobel li per-

metrà enfrontar-se a una lluita desigual contra els dubtes de Travis per vulnerar la llei i esquivar tots els controls i afronts que “la policia del pensament” oficial va aplicant contra els infractors. Tota mena de situacions misterioses, monstres virtuals, alteracions atmosfèriques desbocades, trastorns psíquics, a més de l'ombra suprema de l'ull omnipotent d'un poder repressiu, serveixen per afegir intriga i terror a una narració ben tramada, capaç de fer front a tant horror visceral amb els únics ingredients possibles: la solidaritat, amor sense límits i sensibilitat humana. Un ambient angoixant, idoni a l'escenari que acull la història, amb l'atmosfera, l'olor, el color i la climatologia borrascosa, amara tot el llibre. *

EL CEMENTIRI
Gerard Guix
Editorial: Columna
Barcelona, 2013
Pàgines: 172
Preu: 17,95 euros